

לא רק בהא...

תגובה לדברי א' וולפיש בגיליון זה

במאמר מלומד ומנומק היטב עומד ר' אברהם וולפיש (להלן רא"ו) על שתי נקודות מחלוקת בין ר"י ברנדס לביני, וקושר אותן לאגודה אחת.¹

מחלוקת אחת היא בהתייחסות למילות המקרא, ולשאלה עד כמה אנו מסוגלים להבין את תוכנו מתוך קריאתו; ומחלוקת שנייה בהתייחסות לאישי המקרא, ולשאלה עד כמה אנו מסוגלים להבין את אישיותם כבני בשר.

רא"ו כורך את שתי המחלוקות זו בזו, ולדידו - הערצת אישי המקרא כנשגבים מהשגתנו קשורה בהערצת מילות המקרא כנשגבות מבינתנו. גישתו של הר"י ברנדס - לפי הבנתי את דבריו של רא"ו - חותמת למעשה את ספרי המקרא ואת אישיו בארון זהב ששני כרובים שומרים עליו, והזר הקרב יומת. רק פעם בשנה יהין הנבחר שבדור לגשת אל ספר התורה, ורק להבנתו אפופת ענן הקטורת וענני הכבוד יש לציית.

אני מסכים עם דבריו של רא"ו, אך אילו זו לבדה הייתה נקודת המחלוקת - כי עתה החרשתיו...

לדעתי, הבעיה בשיטה שהר"י ברנדס מלמד עליה זכות היא, שבנוסף למילות המקרא ולאישי המקרא הנשגבים מבינתנו, גם המוסר בעינינו בין אדם לחברו הופך לנשגב מבינתנו, והמצפון יורד מכס המשפט בבואנו לבחון את אישי המקרא ואת פרשיותיו. אבהיר: אינני סבור שהמצפון האישי והאנושי הוא שופט יחיד, וידועות לי מגבלותיו. אך ניתוקו מן המקרא הוא רעה חולה שאין גדולה ממנה.²

1. א' וולפיש, 'בהא קמיפלגי - תגובה לדיון בין ר"י ברנדס ור"י מדן', לעיל, עמ' 87-103.
2. בדרך שנגדה יצאתי הולך לענ"ד צופר הנעמתי רעו של איוב בדבריו "החקר אלוה תמצא אם עד תכלית שדי תמצא. גבהי שמים מה תפעל עמקה משאול מה תדע. ארפה מארץ מדה ורחבה מני ים" (איוב י"א, ז-ט). אך איוב דחה בכך בשתי ידיים בפרק י"ג ובפרק כ"ח, והקב"ה הצדיק בכך את איוב. ואכמ"ל.

גם בעניין משקלה של החזרה בתשובה בהערכת אישי המקרא, ובעניין יכולתנו להעריך את גדלותם על-פי תשובתם ולא על-פי טהרתם בעת החטא יש לי מחלוקת גדולה עם השיטה שהר"י ברנדס לימד עליה זכות, ועל כך עוד נבוא על הכתוב אם גומר ה' עלינו.